

Скулптура на божицата Венера од II - III век, со огромна вредност, пронајдоа археолозите кои работат на ископувањата на локалитетот Скупи, кај скопско Злокуќани.

"Бидејќи градот опстојувал од I до VI век, па и подоцна, се постави и прашањето дали линијата на бедемите се движела на истата траса или имало промени кои би укажувале дека доаѓало до промени и во големината на градот, во зависност од историските, воено-политичките, економските прилики",

истакна археолог Јованова.

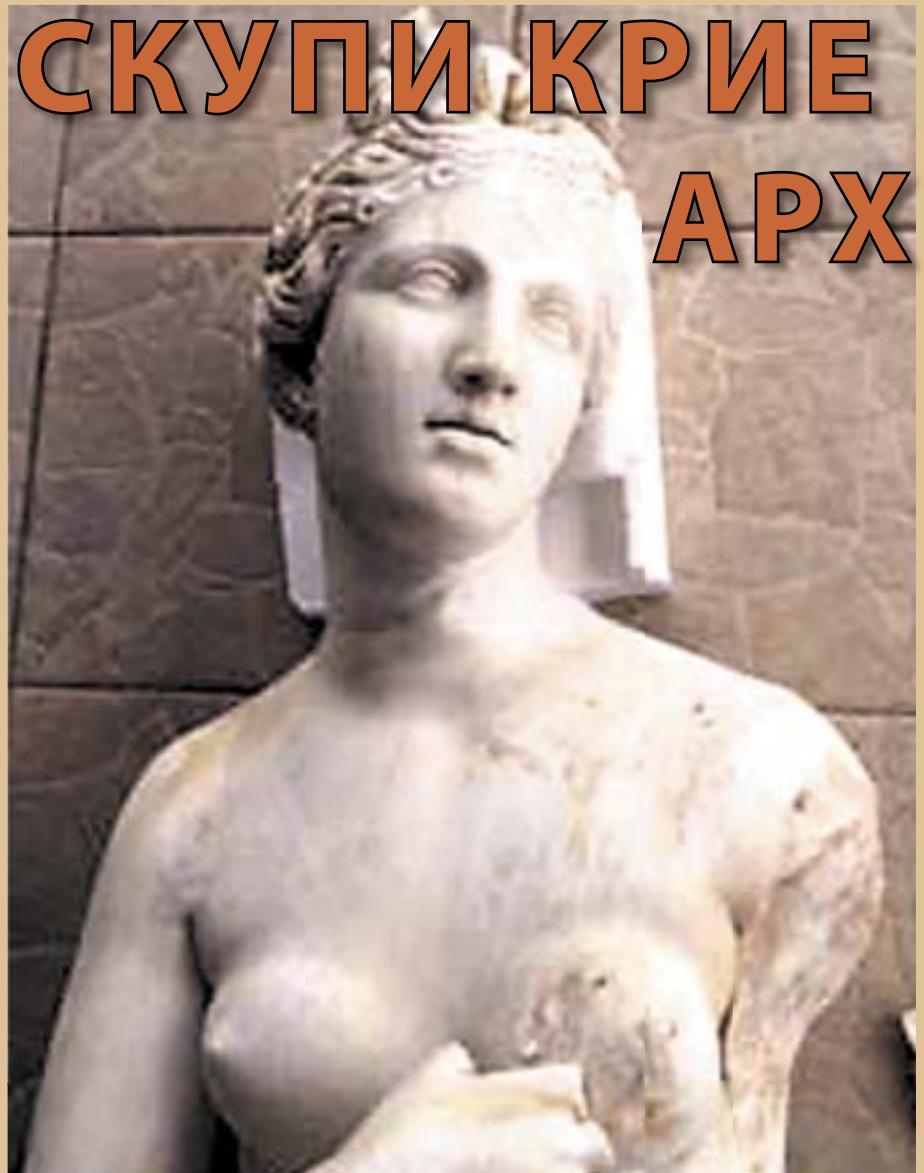
Пишува:
Милева ЛАЗОВА

СКУПИ КРИЕ Г АРХЕ

Неодамна македонската јавност беше пријатно изненадена од откривањето на преубавата скулптура од мермер - Венера, пронајдена на археолошкиот локалитет Скупи. Скулптурата во природна големина на познатата "Срамежлива Венера", со висок квалитет на изработка, е пронајдена на источниот дел од градската територија на археолошкиот локалитет Скупи, крај Скопје. Датирана е од II век, а до нејзините компактни делови е пронајден и делфин, познат Венерин атрибут. Скулптурата е најдена на источниот дел од градската територија, во близина на една новооткриена базилика.

Според м-р Марина Ончевска-Тодоровска, која раководи со археолошкото ископување во чии рамки е најдена скулптурата, римската божица на љубовта, Срамежливата Венера, е во природна големина, со голо тело, а со рацете го крие срамниот дел. Според префинето измазнетиот мермер, како што вели таа, сигурно е работена во професионален центар во кој работеле врвни вајари. Вредниот наод е откриен при ископувањата на доцноантичкиот хоризонт, кога се откриени два објекта: ранохристијанска базилика и бања. Токму во бањата е откриена статуата на божицата Венера, која на левата нога има изгравирани делфин, кој го има Срамежливата Венера, кога излегува од вода. Најчесто била поставувана во бањи и во простории со базени. Делфинот на ногата, изработката и материјалот на

Е НА СРАМЕЖЛИВАТА ВЕНЕРА

Се влегувало низ една поголема арка, голем нартекс поплочен со керамички плочи, со колонади разделен на три дела и средишниот дел, кој ни укажува дека тука бил атриумот. Потоа се влегува во долг наос трикорабен. На еден од откриените столбови може да се види релјефна претстава на крст. Трите кораба завршуваат со три апсиди. Дојдовме до едно подно ниво, кое има подлога за мозаик. Друг откриен објект е термален објект, чии габарити сè уште не се истражени, но многу значаен е откриениот базен, кој имал апсидален завршеток и токму тука ја откривме Венерата, покрај која е делфинот. Тој простор бил поплочен со убави мермерни плочи. Дали е само бања или е во состав на некој резиденцијален објект допрва треба да се открие. Во долните партии пронајдовме биста, која најверојатно стоела во некоја ниша. Тоа е убава претстава на младо момче со кратка коса, а од една страна има плетенка и ја симболизира младоста на фигурата која е претставена. Сè уште се во тек истражувањата и има уште многу да се работи", додаде Ончевска-Тодоровска.

Според археологот Ленче Јованова, која заедно со Марина Ончевска -Тодоровска раководе со актуелните истражувања на градската територија на локалитетот, оваа година се интензив-

скулптурата укажуваат на тоа дека Скупи од I до VII век бил град од највисок ранг.

Што се однесува до новооткриените два објекта археологот Ончевска-Тодоровска вели:

ОЛЕМО

ОЛОШКО БОГАТСТВО

ирани археолошките истражувачки работи на Скупи, благодарение на средствата дадени од Владата и нормално тоа резултираше со многу поголеми и позначајни резултати. Археолошките истражувања се лоцирани на два нови простора - североисточниот бедем и источно од улицата "Кардо".

"Североисточниот бедем е избран како локација од две причини. Прво, заради изработката на законската обврска за елаборат за валоризација, што значи определување на границите на споменичката целина. Што тоа

"Едниот е ранохристијанска базилика од V и од почетокот на VI век. Нејзината широчина е 16 метри и според архитектонските елементи, кои ги содржи во основата и градежните елементи зачувани на површината, се доаѓа до констатација дека била и со многу голема височина, на која имало и галерија. Објектот имал правец на протегање запад-исток, она што мора да го има секоја ранохристијанска базилика.

подразбира? Она што ќе влезе во границите на археолошката целина се подразбира територијата на градот со бедемите и непосредната околина, кои влегуваат во строго заштитена зона. Втората причина е професионален стручен научен аспект затоа што и нас нè интересираше дали линијата на бедемот навистина се протега на онаа локација според сознанијата кои досега беа само од сферата на рекогносмирање

метри. Според археологот Јованова, овој бедем претставувал навистина луксузна и по димензии многу голема градба. Таа била опремена со фреско декорирани ѕидови со водоотпорни подови, со мермерна оплата. Ова укажува дека во раноримскиот период градот се протегал многу повеќе отколку во IV век. Откриен е дел и од една кружна кула, која го покажува значењето на тој град.

"Но, тоа не е сè. Веројатно по некое разурнување и по престанокот на функцијата на овој бедем, кој го спомнавме, доаѓа до повторно ревитализирање на просторот и повторно за живеење. И во текот на VI век има еден хоризонт на бројни градби, не само за живеење, туку и дел од овие градби покажуваат дека биле и со некоја стопанска намена. Она што е интересно за овој доцноантички хоризонт од крајот на V и од целиот VI век не е еднослоен, туку постојат повеќе преградувања и дозидувања, што укажува на едно интензивно живеење, кое е проследено со голем број движен материјал - грнчарија, монети. И на крај, има една некропола со неколку гробови, која по наодите и начинот на погребување може да се лоцира во раносредновековниот период некаде од X до XII век", потенцира Јованова.

Меѓутоа, истражувањата не запираат тука, а што сè ќе се открие...

и од сферата на геомагнетни површински истражувања и некои прелиминарни сондажни истражувања. Бидејќи градот опстојувал од I до VI век, па и подоцна, се постави и прашањето дали линијата на бедемите се движела на истата траса или имало промени, што би укажувало дека доаѓало до промени и во големината на градот, во зависност

од историските, воено-политичките, економските прилики", истакна археологот Јованова.

Од добиените резултати археолозите признаваат дека и тие се многу изненадени, затоа што е откриена трасата на бедемското опкружување од IV век, односно ѕид со дебелина од 3,60 метри, кој во височина би требало да биде 10